

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Будь готов!

22-шо (3566) №,
2022 ий 3 июнь,
кугарня.

Ямде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Йоча йўқан кенгеж

ПОДПИСКЕ

Рекламе.

6-16 июньшто **Россий мучко Подписчикын декадыже** эртаралтеш. Тыгодым «Ямде лий» газетлан шулдырак ак – **335 тенгеат 52 ыр** – дене возалташ вашкыза.

Индекс – **П4696.**

Подпискым ыштыше-влак коклаште **лотерей** модыш эртаралтеш. Тидлан квитанцийын копийжым редакцийышке колтыман.

Тўн приз – бассейн.

«Ямде лий» + «Кугарня» газет-влак комплеклан возалташ лиеш.

Индекс – **ПМ874.**

Йоча пагыт – йомакым ушештарыше тўня: шоколад, кампетке таман, лумэгерче, лимонад пушан. Ёдыр-рвезе-влак пиалан, уста, ушан, марий шўлышан кушкышт манын, республикыште тўрлў конкурс эртаралтеш. Эн чолгашамыч 1 июньшто Йошкар-Оласе Самырык-влакын полатышкышт «Йоча тўня» пайремыш погыненыт (**снимкыште**). Кугу сандалыкым ушештарыше онгыш шогалын, Пин ден Пон

клоун-влак, Агытан, Чыве, Пий, Рывыж дене пырля марий модышла дене модыныт. Муро да почеламут конкурслаште сенгыше-влак «Юзо Эл» концертыште мастарлыкштым ончыктеныт. Шўвырон коклаште юарлаш эн чот келшен, очыни. Тек йоча-влакын кажне кечышт пайрем шўлышан лиеш! Кенгеж канышышт пайдальн эртыже.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.
Авторын фотожо-влак.

Сенгышыш лектынна

25-26 майыште «Президентский спорт модыш» всероссийский тагасымашын республикысе йыжынже Йошкар-Олаште эртаралтын. Чылаже 8 команде лийын. Волжский районын чапшым ме, Сотнур школын командыже (**снимкыште**), араленна. Куштылго атлетике, стритбол, волейбол да үстембал теннис дене мастарлыкым ончыктенна. Тагасымашлам

иктешлымеке рашемян: ме икымше верым сенген налынна. Физкультурым туньктышо Р.С.Михайлов ден тренер М.С.Тимофеевлан сенымашке шуаш полшымыштлан кугу таум ойлена. Ончылно мемнам россиясе тагасымаш вуча. Тудо 7-27 сентябрьыште «Смена» всероссийский йоча рүдериште эртаралтеш.

Алёна ЧАПИШЕВА.

Историйым шергалына

1916 ий 4 июньышто, Икымше тўнямбал сар годым, генерал А.А.Брусиловын вуйлатыме руш войсканаступательный операцийым тўнгалын. Операцийым «Брусиловский прорыв» манын лїмденит.

Йошкар-Оласе

7-ше номеран

Сенгымаш

школын тунемшыже Всеволод Горячкин «**Мы в ответе**» всероссийский конкурсышто Гран-прим сенген налше-влак коклашке логалын. Тагасымашке 11-17 ияш медиалидер, блогер ден журналист-влак ушненыт. Всеволод «ЗУМ» йоча киностудийыште журналистике дене келге шинчымашым налеш.

Марий Элысе увер

Йошкар-Олаште «**Майатул**» тўнямбал фестивальым иктешленыт. М.Шкетан лўмеш Марий национальный драме театр «Югорно» эпос дене Гран-прим сенген налын. Режиссёр – В.Пектеев.

18 июньышто

Йошкар-Олаште «**Пеледыш пайрем**» всероссийский фестиваль эртаралтеш. Тудо Россиясе калык-влакын тўвыра поянлыкышт идалыклан пўлеклалтеш. Пайремышке тўрлў кундем гыч марий-влак погынат.

10 июньышто

Россия мучко «**Уличное кино**» фестиваль шке пашажым тўналеш. Марий Элыште фестиваль Медведево район Пурсанур тўвыра рўдериште почылтеш. 120-130 минут жапыште лу кўчык кином ончыктат. Тений фестивальыш автоклуб-шамыч икымше гана ушнат.

Вучымо пагыт

«Ура-а-а! Кенезж каникул тўналын! Тудым веселан да пайдалын эртарена», – Советский район Орша школын тунемшыже-влак тыге сереныт. Кажныжын шонымашыжым лудаш темлена.

Ангелина МОЧАЛОВА: «Каныш годым яра кияш ом шоно. Книгагудышто книга-влакым налынам. Вес тунемме ийлан темлыме сылнымутан литературым лудаш тўналам».

Яна РЕПИНА:

«Авамлан Егор шольнымым ончаш, а Лида ковамлан пакчаште вўдым шаваш полшем».

Даша ОЛЮНИНА: «Авам дене пырля емыжым, понгым погаш коштнем. Йолташем-влак дене моднем».

Настя ЧЕМЕКОВА:

«Ваня шольным да Соня акам дене аваланна сомылым ышташ полшена. Даша, Артём, Маша, Миша, Аня дене пырля футболла модаш тўналына».

Вич еш эн сай

Марий Элыште «Идалыкын ешыже» всероссийский конкурсын республикысе йыжынжым иктешленит. Тагасымашке 38 еш ушнен. «Шуко шочшан еш» тагасыште Марий Турек район гыч Шуталевмыт (снимкыште) ойыртемалтыныт. Марышевмытым (Курькмарий район) эн сай самырык еш семын палемденит. Ракушинмыт (Юрино

район) – эн сай ялысе еш. Александровмыт (Морко район) «Шёртньо еш» тагасыште сегышыш лектыныт. Каменщиковмыт (Кужэгер район) «Йўлам аралыше еш» номинацийыште ойыртемалтыныт. Нине еш-влак Всероссийский конкурсын пыртартыш йыжынжыштыже тагасаш тўналыт.

Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.

Фотом интернет гыч налме.

Артековец лияш – чап

Тений мыланем «Артек» тўнямбал йоча рўдерын «Наследники Великой Победы» визымше сменяштыже канаш пиал шыргыжалын. Шеледыме почеш «Лесной» йоча лагерьышке логалынам. Кажне кече тўрлў мероприятийлан поян лийын: экскурсийыш, ончерыш коштынна, модынна, муренна, куштенна, тагасымашлаште вийнам тергенна. 9 майыште «Курымашлык полк» акцийышке ушненна.

Комбинированный турист маршрутышто 2-шо верым сенен налынам. Эше школыш коштынна. Тудо могай мотор! Хогвартс школым ушештара.

Пўртўсшат чоным вўчкен: Шем тенгыз, Аю-Даг курык, Адалары отро... Аю-Даг «Маска курык» манме лиеш. Уке, тушто янлык-влак огыт иле. Тудо маскан капшым ушештара. 8 майыште тиде курыкышко кўзенна. Кўкшытшў – 570 метр утла. Лач тушто

мемнам артековец радамышке пуртеныт. Тиде кугу пиал да чап. Йоча-влак, тыландат «Артекыш» миентолаштыланем.

Фотом еш архив гыч налме.

Ксения ХАРИТОНОВА.

Параньга, Усола.

Кадет класс-**Сенгымаш** владыкын всероссийский военно-патриотический слётышт Краснодар кундемыште эртаралтын. Марий Элын чапшым **3-шо номеран Медведево школын «Орлята» ден «Беркут» командыже-шамыч араленыт.** Нуно тўрлў тагасыште сегыше-влак радамыш лектыныт. Иктешлымаш почеш «Беркут» команде кокымшо верым сенген налын.

Курымаш лўмгече

Пионерийын шочмо

кечыже лўмеш школлаште тўрлў мероприятий эртаралтын. Ты пайремым эртарыме нерген редакцийыш икмынар серыш пурен. «Школыштына пайрем шўлыш озаланен. Тоштерыште пионер атрибут-шамычым онченна, уста пионервожатый-влак Р.Я.Петухова, Л.М.Мокеева, Г.С.Свечникова нерген каласкаленыт. Ача-ава-влак пионер жаныштым порын шарналтеныт», – возен Кужэгер район Конганур школ гыч **Елена Иванова.** Морко район Шўргыял школысо «Рвезе тукым» йоча ушемын дружине вуйлатышыже **Дмитрий Егоров** пионерий кечым ондакысе семынак рапортым пуэн, тўмырым перен, гимн почеш тўналмышт нерген серен. 4-ше классым тунем пытарыше кок икшывым пионер радамыш пуртеныт. Руэм посёлкысо книгагудышто «Назад в Пионерию» квест-модышым эртареныт. Тидын нерген библиотеке пашаен **Т.А.Коньшева** палдарен.

Серыш-владык Е.ИВАНОВА лончылен.

Изинекак кўкшытлан тунемше Илышыште ок кычал лапкам.

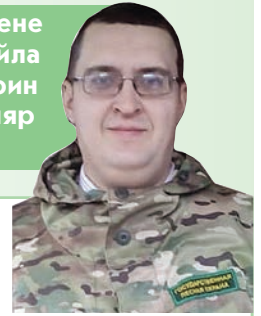
Геннадий ОЯР.

Пушенгым шындыме жап

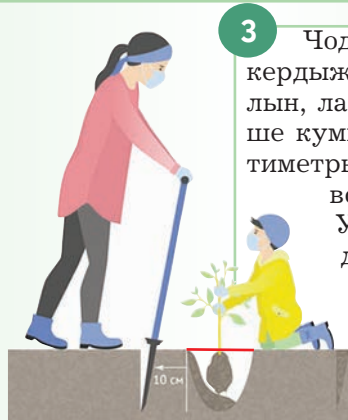

«Шошо – пүртүс помыжалтме пагыт. Сандене пушенгым ты жапыште шындаш тыршыман», – ойла Советский лесничествым вуйлатыше Д.Н.Шадрин (снимкыште). Дмитрий Николаевич деч икмыняр ой-кагашым шотыш налза.

2 Сад-пакчаште рүдө вожан кушкылым шындыме годым лакым келгыракым ыштыман. Лакыш уяндышым але кошкышо лышташым пышташ лишеш. Сортым шотыш налман да верым чын ойырыман. Мутлан, вишне ден сливым пече воктене шындыман. Лоп (вүдан) верыш пушенгым шындыме годым эн ончыч вүд йоген кайыме корным корандыман. Тидлан лакыш тыгыде кум але күртнө калайым пыштыман.

1 Сад-пакчаште да чодыраште пушенгым шындыме радам икте-весыж деч ойыртемалтеш. Пушенгын вожшым шотыш налман. Нуно рүдө да шарлыше лийыт. Кеч-могай пушенгым шындыме годым вожоран рүдө вургыш савырнымыж марте веле мланде дене урыман.

3 Чодыраште пушенгым шындаш Колесовын кердыжым кучылтыт. Кердым мландыш кералын, лакым ыштат. Тушко кушкылым (утларакше кумияшым) вожшым ачален шындат. 10 сантиметрым коден, вес рожым ыштен, керде дене вожым ишат, йол дене темдалыт. Утыждене келгыш шындаш ок лий, темдалме верыште лакым кодыман огыл. Изи пушенге писынак илана. Кугурак кушкылым мландыге шындат.

Е.ИВАНОВА мутланен.

Памаш вүд

Шочмо кундемыште сылне пагыт озалана. Пүртүс помыжалтын. Теве изи памашат кайык муро йүкеш мотор канде шинчажым почо, йыр ончале. Кече шөртнө йоллаж дене памаш вүд дене модеш. Тудыжо, веселан юарлен, кечыйол почеш куржеш, йүкшө ший онгырла йонга. Тораштак огыл йыргыктыше иза-акаже-влакым поктен шуо. Ик йогынышко ушнен, шке семынышт мутланат, мундыр корнышко тарванат.

Чеверын! Корнет пиалан лийже, шочмо кундемемын изи памаш вүдшө.

Кужэгер, Шүдымарий.

Диана АМОСОВА.

5 июнь –
Йырвелым аралыме
түнямбал кече.

Пайдале кушкыл

Мый мамыкшудым (шөршудым) погаш йоратем. Тушеч вуйшүдышым ышташ лишеш. Мамыкшудо эмлык шудылан шотлалтеш, медицинаште кучылтыт. А те кушкылым кўрлмө верыште ош шөр гай вартышым ужында? Рушлаже «млечный сок» маныт. Тудым клейым ыштымаште кучылтыт. Ужыда, йол йымалне кушшо кушкылын пайдаже мыняре.

Надя РАССАНОВА.

Морко, Коркатово.

Шочмо вер

Шочмо вер кеч-көлан шерге. Мый Вончүмбал ялеш шочынам. Тудым ломбо, пызле, куэ, олмапу, ото, кумда пасу сорастарат. Шочмо верем кажне гана у семын почылтеш. Сылнылыкше дене чонем куандара. Ойгырымо я куаныме годым тудо ава семын ондалеш. Тышке толмеке, чонлан сайын чучеш, кайык-влак дене пырля муралтыме шуэш. Шочмо кундем дек йоратымаш нимучашдыме. Вончүмбалым вес кундем дене танастараш ом тошт. Кеч-кушто лиям гынат, шочмо верем – эре чоныштем!

Дарья АРХИПОВА.

Морко район.

Сотнур

села воктенысе ял-влакын лўмыштым палыза.

Паша + эм + ер + н =
Кыра + кум + з =
омса + аК + р =
алсола + Кож =
мичУ + сола =
Эл + түр + те + н =
Йыван + ола + с =
Курш + лем + б + а =

**«Русская словесность»
кружокын енге-влак.
Волжский, Сотнур.**

Настя АФАНАСЬЕВАН
сүретше.
Волжский, Пөтъял.

В.СЕМЕНОВАН фотожо.

Ялысе «Чолга шўдыр»

Башкортостан Республикасы Дөртыльё районысо Ыйвачял клуб пелен «Калык сем» калык фольклор да «Чолга шўдыр» йоча ансамбль-влак пашам ыштат. Нуным О.Б.Исламов вуйлата. Йоча ансамблым 2011 ийыште чумырымо. Тушко изирак, кыдалаш да кугурак ийготан ўдыр-рвезе-влак коштыт.

– Йоча-влак мураш, кушташ кумылан улыт, – оила Ыйвачял школ директорын воспитаний паша шотышто алмаштышыже Л.И.Исламова. – Икымше классыште тунемше-влакымат (снимкыште) «Чолга шўдырыш» теней ушенна. Марий тўвыра дек изинек шўман-Ийвачял дыман школышто 58 йоча тунемеш. 8 туныктышо пашам ышта. Школ пеленысе йочасадыш 27 йоча коштеш.

Памашэгер ялем

Шуко-шуко ял коклаште
Уло сылне шочмо ял.
Мый тушеч каяш
ом вашке,
Пеш мотор да мўр гай ал.

Ах, Памашэгер ялем,
Пўртўсет поян могай:
Ший памашышке вашкем,
Вўдшў тамле, пуйто лай.

Волгалтеш тораш пўя,
Колым тушто кучена.
Ош куэ парчам шуя,
Унала ме вучена.

Ульяна СЕМЁНОВА.
Татарстан, Менделеевск.

М Чак томам – тыгак кўлеш.

манын шонена. Тиде шоны-машым ача-ава-влак кумылын вашилийынт. Йоча-шамычлан сылне марий вургемым ямдылаш полшенит.

«Чолга шўдыр» ансамбльыш коштышо икшыве-влак ялыште, районышто эртаралтше тўрлў пайремышке ушнат. Конкурслаште мастарлыкыштым ончыктат, сенгымашышт дене вуйлатышыштым, ача-аваштым куандарат.

Л.НИКОЛАЕВА.

Увер

Башкортостан Республикаыште кенгежым 1545 йоча лагерь пашам ышташ тўналеш. Тўрлў профильный смене-влак эртаралтыт. Кум тылзе жапыште 400 тўжем икшыве канен да жапым пайдалын эртарен кертеш.

Марий улам!

Тиддене мый кугешнем. Марла мураш, кушташ йўратем. Марий вургемым куанен чиём. Марий ойпогым пален кушкам. Мемнан Шаран районышто тўрлў калык ила. Икте-весым умылен, келшен илена. Кажне калык шке пайремжым тылзе еда эртара. Вашке марий калык усталыкше дене палдараш тўналеш. Мыйт тушко ушнем. 3-шо классым чыла «визытанлан» тунем пытарышым. Ача-авамым куандарышым.

Роксана ШАМЫКАЕВА.
Башкортостан, Шаран, Усола.

М Мутерым филологий шанче кандидат А.А.ИЛИЕВА ямдылаш полшен.

Ялч тўрзатым,
мўндыр тос!

Туныктышо авам

Авамн лўмжў – Надежда Михайловна. Тудо Манчар школышто химий да биологий дене келге шинчымашым пуа. Авам самырык тукумын ончыкылыкшо верч тургыжлана. 9-ше ден 11-ше класслаште тунемше-влакым экзаменлан ямдылен. Тунемшыже-шамыч районысо олимпиадыште сенгыше радамыш лектыт. Авам кеч-куштат ончылно лияш тырша. Тунемшыже-влак тудым пагалат. Мыйт авам дене кугешнем.

Наташа ИШМАНОВА.
Татарстан, Агрыз, Буймо.

М Ораш – туманлаш.

Синквейн

Кече

Сылне, шокшо.

Лекталеш, ончалеш, ырыкта.
Чылалан тудо куатым пуа.

Эн кўлешан.

Марк БЕДЕРОВ.
Татарстан, Агрыз, Кадрек.

Фотом еш архив Гыч налме.

Таза лийнет гын, сайын мале

– Татьяна Николаевна, подростково-влак молан кужу жап мален колтен огыт керт? Тидым кузе шотыш кондыман?

– Мыйын шонымаште, тиде смартфон дене ятыр жап модмо, ешартыш шинчымашым налаш манын, южо йочан книга ўмбалне шуко шинчымыж, илышын ончыко писын кайымыж дене кылдалтын. Йоча-влак тўрлў сынан шуко уверым лудыт, но чыла тидым раш умылен да шижын огыт шукто. Омылан чаракым тул ыштен кертеш. Телефонн экранысе тулжат тышке пура. Тудо омым чактара. Малаш вочмо деч ончыч пўлемыш яндар южым пуртыман. Йўн уло гын, кастене ача-ава дене пырля уремыш лекман да эркин ошкедыман. Мўнгў толмеке, лыпландарыше упражнениым ыштыман. Тыгак йўдлан шуко кочман огыл, поснак шере да ўян кочкышым. Чыла тидым шотыш налаш гын, йоча уто шомак деч посна мален колта.

– Латныйл ияш ўдыр-рвезе-влакат молан модыш

Йоча-влакын кенез каникулышт тўналын. Эрдене эрак кынешаш огеш кўл, садлан шукынжо кастене малаш возаш огыт вашке. Смартфонышто тўрлў модыш дене модыт але видеом ончат. Специалист-влакын палемдымышт почеш, омо тазалык дене чак кылдалтын. Тудо икшывылан таза кушкеш, тўткў лияш, сенгымашке шуаш полша, иммунитетым пенгыдемда, шўмын пашажым саемда, кумылым нўлта. Омо нерген тўрлў йодышым рашемдаш шонен, психологий шанче кандидат, доцент Т.Н.ГОЛОВАНОВА (снимкыште) дене мутланышна.

дене малат?

– Подростково-влак «Мый ынде изи омыл» маныт гынат, нунылан ача-аван йўратымашышт кўлеш. Южо ача-ава, икшывыштын кушкын кайымыштым шотыш налын, жапым пырля эрта-рымым чарнат, ўдырыштым але эргыштым ўндашаш огыт вашке але ўрыт. Йоча модыш дене мала гын, игылтман, маскаигыжым, меранигыжым поген налман огыл. Тыланда, ача-ава-влак, умылаш тыршыман: ала икшывыдан чоныштыжо тургыжланымаш уло, ала полышда кўлеш?

– Молан йоча-влак омыюа кычкырат?

– Мален колтымеке, вуйдорык пашам умбакыже ышта да ушышто

пўрдшў тўрлў йодышым шке семынже лончыла. Тыге мыланна тўрлў омо конча. Шукыж годым шучко омым ужмо годым кычкырат. Вес амал-влакат лийын кертыт: малаш вараш возыт, шагал канат, пўлем моткоч шокшо. Айдеме тургыжланымашыжым, нелеш налмыжым,

сырымыжым илышыште ончыктен огеш керт гын, омышто кычкырен луктеш. Тиде «чер» тукым гыч тукымышкат куснен кертеш.

– Ўдыр-рвезе-влак малымышт годым пўйыштым молан пурит?

– Йоча-шамыч кечывалым тургыжланымашт годым ўпыштым кўрыт, пўтыркалат, кўчыштым пурын «пўчкедат» гын, йўдым пўйыштым пурит. Тиде тўрлў стресслан кўра лиеда. Илыме верым, школым вашталтыме, ача-ава-влакын ойырлымышт але моло тўрлў вурседылмаш годым тыгай сўрет утларак вашлиялтеш. Садлан кугыен-влак икшывыштылан малаш вочмо деч ончыч кугурак тўткышым ойырышаш улыт. Лыпландарыше массажым ышташ, яндар южышто пырля кошташ, сўретлаш, ныжылге семым колышташ келшен толеш. Икшыве дене чон почын кутыраш мондыман огыл.

Х.АЛЕКСАНДРОВА
мутланен.

Ушан ой

Ик изи рвезе кужу жап мален огылат, вуй ушыжо пудыранаш тўналын. Амал деч посна воштылын да воштылын. Кармым ужын, агытанн мурымыжым колын – шинчавўд лекмешке лўрген. Пудашке пижын, йола-

Воштылат – чомаш савырнет

шыжым кушкедын гын, кеч «вашкеполышым» ўж. Ик йўдым омыж дене имным ужын. Тудо ойлен: «Шуко воштылат – рокмалтыше чомаш савырнет». Вес кечын рвезе шыргыжынат огыл, да кастене тыманмеш мален колтен.

Ийгот	Мыняр шагат малыман?
0-3 тылзе	14-17 шагат
4-11 тылзе	12-15 шагат
1-2 ий	11-14 шагат
3-5 ий	10-13 шагат
6-13 ий	9-11 шагат
14-17 ий	8-10 шагат
18-25 ий	7-9 шагат

Корно модыш огыл

Фотом рүдерын архивше гыч налме.

Йоча-влак, те корнышто шкем кучымо правиллам паледа? Морко посёлкысо социал реабилитаций рүдерыште ўдыр-рвезе-шамыч ынде раш шинчат. Нунылан кушто модаш лийме нерген каласкаленна, корно правил-влак дене палдаренна. Шинчымашым пенгыдемдашлан ўстембал модыш дене пырля модынна (**снимкыште**). Йоча-шамыч корнышто тўткő лияш кўлым сайын шарнен кодыныт.

Кенеж каныш тўналме дене тендан, ўдыр-рвезе-влак, яра жапда лынг уло. Сандене чыла вере шкендам чын кучыза.

Н.НИКИТИНА.

Палаш онай

- ➔ Лицейыште тунем-мыж годым тудым «француз», «егоза» манын лўмденыт.
- ➔ Француз йылмым сайын пален.
- ➔ Тале поэтым 90 гана дуэльыш ўжыныт, а тудо – 150 гана.
- ➔ 1943 ийыште «Александр Пушкин» боевой самолётым чонымо.
- ➔ Уста серызе возымаштыже тиде буква ик ганат кучылтын огыл. Могайым, палыза.

6 июнь – Руш поэт
А.С.Пушкинын шочмо
кечыже.

В.СМИРНОВ ямдылен.

Р у ш
йылмым
м а р и й

йылме семьянак сайын палыман. Тудо тунеммаште, икте-весе дене мутланымаште кўлешан. Руш шомак-влакын мом ончыктымаштым раш умылыман. Уке гын, воштылчыкыш логалаш лиш. Сандене ме руш йылмым сайын тунемына. Туныктышыш пуымо паша-влакым эре шуктена, сылнымутан книга-влакым лудына. Мут шапашнам пойдарена.

**Александра ден Ангелина
ВАСИЛЬЕВАМЫТ.**
Морко, Коркатово.

Сўрет могай йомак гыч? Палышда?
Тудым чиялтыза.

Пушкин ила

Шōртньō перо дене пуйто возенда,
Мут-влакше улыт шкештат шōртньō гай.
Сылнымутым тенданым ме таче шергална,
Манна: «Пеш чапле.
Тўняште эн сай».

Теве «Зимнее утро»,
«Руслан и Людмила»,
Болдинош те пагален ўжыда.
Пушкин книга, шўдō курым ден иле.
Йолташ-влак, лудаш те чылан сōреда?
8-ше классыште тунемше-влак.
Волжский, Сотнур.

«Ямде лий» газет
Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: yamdelii.pf

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Мари
рий Эл Республикысе
культур, печать да калык-
влакын пашашт шотышто
министерстве, «Кугарня»
газет» кугыжаныш унитар-
ный казна предприятий.

Газетым редакцийыште по-
гымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе
Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-
макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000,
Йошкар-Ола, Комсомольский урем,112.

Газетым Кыл, информационный тех-
нологий да массовый коммуникаций
сферым эскериме шотышто федераль-
ный службын Юл кундем федеральный
округысо управленийыштыже регис-
трироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01335,
2021 ий 29 сентябрьыште пуымо.

0+

Печатьыш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шоныма-
шышт тўрлō лийын кертыт. Серыш-
влак мōнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыне почеш.
Редакцийын да издательын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый
Вийын 70-ше идалькше урем, 20-шо пōрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

Яна РЕПИНА.
Советский,
Орша.

Варвара МАРКОВА.
Звенигово,
Эсмекпляк.

Наталья ПОТАПОВА.
У Торъял посёлко.

Анастасия ЧЕМЕКОВА.
Йошкар-Ола.

Модель улам

Шылтыме цифрым пален налза.

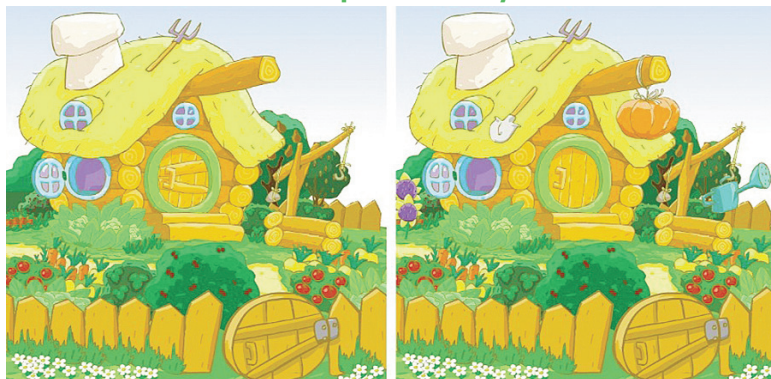

Тыште мо уто!

Сүретым сүретлен пытарыза.

5 ойыртемым муза.

Марий писатель А.Мокеевын илышыже да усталык корныж почеш тест.

- Анатолий Мокеев могай районеш шочын?
А) Кужэгер. Б) Шернур. В) Медведево.
- Могай классыште тунеммыж годым почеламутым возаш тўналын?
А) 6-шо класс. Б) 9-ше класс. В) 7-ше класс.
- Могай ий гыч Россия писатель ушемын еңжылан шотлалтеш?
А) 1997 ий. Б) 1998 ий. В) 1999 ий.
- Тений могай пьесыж почеш спектакль шындалтын?
А) «Ош волгенче». Б) «Ой, Мичу!.. Ох, Зина!..»
В) «Ой, Зина!.. Ох, Мичу!..»

Морко, Эгерсола.

Ксения БУТЕНИНА.

Интернетесе сүрет-влакым кучылтмо.

Борщым шолташ кучылтмо пакчасасқа почеш кастрюль деке корным йоча-влаклан ончыктыза. Компот деке емыж-саска почеш каяш полшыза.

Математике кроссворд

7	-	1	=		+		=	9
-		+		-		+		-
	+	2	=	4	-		=	3
=		=		=		=		=
5	-		=	2	+		=	
+		-		+		+		-
4	+		=		-	2	=	4
=		=		=		=		=
	-	1	=		-	6	=	